

04.12.2018

TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DIŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN GELİŞMELER

SURİYE (SURİYE KUZEYİ- SOÇİ - İDLİB - SURİYE'de ATEŞKES)

- *Artık Astana'nın fişini çekelim...* ABD'nin Suriye Özel temsilcisi James Jeffrey ABD Dışişleri Bakanlığı'nda Suriye konusunda İngiltere, Fransa, Almanya, Ürdün, Mısır ve Suudi Arabistan temsilcileriyle yaptığı görüşme sonrasında bilgilendirme toplantısı düzenledi. Jeffrey, Türkiye, Rusya ve İran'ın garantörlüğünde yürütülen Astana sürecinde ilerleme sağlanamamasına atıfta bulundu ve "Artık Astana'nın fişini çekme zamanı" mesajını verdi. ABD'nin Suriye Özel Temsilcisi James Jeffrey geçtiğimiz günlerde Temsilciler Meclisi Dışişleri Komisyonu'nda soruları cevaplamış, orada da Astana toplantısında ilerleme sağlanmadığını vurgulamış, "Artık yola devam etme zamanı" mesajını vermişti. Jeffrey'ye Menbiç konusunda YPG/PYD yetkilileriyle görüşüp görüşmediği soruldu. Jeffrey, "İşimi yapmak için kimle görüşmem gerekirse görüşüyorum" sözleriyle soruyu yanıtladı. ABD'nin Suriye Özel Temsilcine Amerika'nın Suriye'de ikinci rol üstlenip üstlenmediği ve Suriye Demokratik Güçleri ile çalışarak tehlikeli bir oyun oynayıp-oynamadığı sorusu yöneltildi. James Jeffrey, "Asıl Rusya tehlikeli bir oyun oynuyor. Suriye Demokratik Güçleri sahadaki müttefikimiz. Biz Suriye'de aktif bir rol üstleniyoruz" dedi. James Jeffrey'ye Amerika'nın Suriyeli Kürtler konusundaki stratejisi soruldu. Jeffrey, "İŞİD'i yenilgiye uğratmak için Suriye'nin kuzeydoğusundaki unsurlarla çalışıyoruz. Bizim herhangi bir grupla herhangi bir siyasi gündemimiz yok" dedi, Suriye'nin toprak bütünlüğüne vurgu yaptı. James Jeffrey, "BM siyasi sürecini kabul eden her siyasi grupla çalışırız. Suriye'nin komşularına yönelik tehdit teşkil etmeyen ve teröre destek vermeyen gruplarla çalışırız. Bizim pozisyonumuz bu" diye konuştu.

ORTADOĞU-AFRİKA

- **(ÖZEL HABER)** *PKK KYB bölgesinde rahat hareket etmeye devam ediyor...* Bölgedeki ilişkilerden bilgi sahibi olan kaynak, KYB'nin PKK'nın gönlünü hoş tuttuğunu, son kararların stratejik ilişkileri etkilemeyeceğini bildiriyor. Bilgi sahibi olan kaynak, KYB'nin son zamanlarda PKK'nın Süleymaniye'de kontrol altında tuttuğu bölgelerde kentte ve bağlı bölgelerde PKK ile düşünsel olarak irtibatlı yada bağlı örgütler, bürolar ve karargahları kapatmak için düzenlediği operasyondan sonra PKK'nın gönlünü hoş tutmak için hızlı çabaları açığa çıkardı. Kaynak, KYB'nin geçtiğimiz birkaç gün içinde PKK ile ciddi görüşmelere girdiğini, son zamanlarda KYB tarafından alınan kararların Türkiye'nin büyük baskısı altında geldiğini ve iki taraf arasındaki stratejik ilişkileri etkilemeyeceğini bildirdiklerini belirtti. Kaynak, KYB'nin bu yakınlaşmasının bir yandan PKK'nın gönlünü hoş tutmayı, öte yandan PKK'nın KYB'yi hedef alacak şiddet eylemlerine kalkışmasını engellemeyi amaçladığını belirterek KYB'nin Süleymaniye ve diğer egemenliği altındaki bölgelerde PKK'nın gücü ve nüfuz hacmini, bu nüfuz adımı adım aşamalı bir şekilde bir son verilmesi gerekliliğini bildiğine işaret etti.

- **(ÖZEL HABER) CSIS raporuna göre Kerkük'te artan IŞİD saldırılarının nedeni...** ABD düşünce kuruluşu CSIS'in IŞİD'in son durumunu analiz ettiği raporunda IŞİD'in Kerkük ve Selahattin vilayetlerinde artan saldırılarının ana nedeninin Peşmerge'nin çekilmesi sonrasında Irak ordusunun gerekli tedbirleri almaması nedeniyle oluşan boşluk. Raporda Peşmergenin bölgeden çekilmesi sonrasındaki IŞİD saldırıları Peşmergenin kontrolünde olduğu dönemlerin iki katından fazla. 2018 yılında IŞİD Kerkük vilayetinde aylık ortalama 75 saldırı gerçekleştiriyor.
- **Yemen barış görüşmeleri Çarşamba günü başlayabilir...** Yemenli Husi yetkililerin ülkede 4 yıldır devam eden savaşı sona erdirmek için Çarşamba günü başlayabileceği belirtilen görüşmelere katılmak üzere İsveç'e gitmesi bekleniyor. Husiler seyahat kararını, bazı yaralıların tedavi için nakline Suudi Arabistan öncülüğündeki koalisyonun izin vermesinin ardından aldı. Batılı müttefikler İran bağlantılı Husiler'e karşı savaşan koalisyonun lideri Suudi Arabistan'a baskısını arttırırken, görüşmelerin yapılması ihtimali kuvvetleniyor. Yemen'deki savaşta 10 binin üzerinde kişi hayatını kaybetti ve ülkede açlık krizi yaşanıyor. Bir BM yetkilisinin Reuters'a verdiği bilgiye göre, BM özel temsilcisi Martin Griffiths, Husi heyetine eşlik etmek üzere Husiler'in kontrolündeki başkent Sana'ya gitti. Suudi destekli hükümet de, 2016'dan bu yana bir ilk konumundaki görüşmelere Husiler de katılırsa katılacağını belirtmişti.
- **Katar'ın OPEC'ten ayrılması ne anlama geliyor?...** Katar, Ocak ayında Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) üyeliğinden ayrılacağını açıkladı. Katar Enerji Bakanı Saad Şerida el Kaabi dün düzenlediği basın toplantısında sıvılaştırılmış doğalgaz (LNG) üretimine odaklanmak amacıyla OPEC üyeliğinden ayrılmak istediklerini söyledi. Analistler ve uzmanlar, Katar'ın çok büyük bir üretici olmamasından dolayı bu kararının OPEC'in karar mekanizmaları ya da petrol piyasasına etkisi üzerinde doğrudan bir etki yaratmasının beklenmediğini belirtiyor. Bir OPEC kaynağı, "Katar büyük bir üretici değildi ama örgüt tarihinde önemli rol üstlenen ülkelerden biriydi" dedi. Beş kurucu üyenin ardından kuruluşundan bir yıl sonra örgüte katılan ilk ülke olan Katar, 57 yıldır OPEC üyesiydi. Analistler, Katar'ın bu kararının "psikolojik etkiler yaratması muhtemel sembolik bir adım" olarak görüyor ve arkasında yatan esas nedenin LNG üretimi değil, Suudi Arabistan ile yaşanan diplomatik kriz olduğuna dikkat çekiyor. OPEC'in en büyük 11'inci petrol üreticisi olan Katar, günlük yaklaşık 600 bin varillik üretimiyle toplam petrol üretiminin yüzde 2'sinden daha az bir bölümünü karşılıyor. OPEC'in en büyük üreticisi olan Suudi Arabistan'ın günlük üretimi ise 11 milyon varil. Katar, yılda 77 milyon ton LNG üretiyor ve 2024 yılına kadar üretim miktarını da 110 milyon tona çıkarmayı hedefliyor. Bu kararın arkasında yatan esas nedenin LNG üretiminden çok Katar'ın başta Suudi Arabistan olmak üzere bölgedeki bir dizi ülke ile yaşadığı diplomatik kriz olduğu yorumu da yapılıyor.
- **İsrail Hizbullah'ın tünellerine operasyon başlattı...** İsrail Ordusu, Hizbullah'ın Lübnan'dan İsrail'e geçmek için kullandığı tünelleri imha etmek için operasyon başlattığını duyurdu. İsrail Ordusu, Hizbullah'ın Lübnan'dan İsrail'e geçmek için kullandığı tünelleri imha etmek için operasyon başlattığını duyurdu. Operasyonun İsrail sınırlarında yer alan tünelleri kapsadığı bildirildi.

KARADENİZ'DE UKRAYNA-RUSYA KRİZİ

- **NATO Dışişleri Bakanları Ukrayna-Rusya krizi gölgesinde toplanıyor...** Rusya'nın Kerç Boğazı'nda Ukrayna gemilerini ve personelini alıkoymasıyla patlak veren kriz bu hafta

NATO'nun gündeminde. Bugün başlayacak toplantıda İttifak, Kremlin'in Avrupa sınırlarındaki bu saldırgan tavra nasıl karşılık vereceğini değerlendirecek. Toplantıda aynı zamanda Amerika'nın NATO müttefiklerinden daha fazla askeri katkı talebiyle Ukrayna ve Gürcistan'ın da NATO'ya üyelik talepleri de gündemde olacak. NATO, Dışişleri Bakanları toplantısında güçlü bir yanıt verilmesi konusunda yoğun baskı altında. Ancak NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg geçtiğimiz hafta yaptığı açıklamada ittifakın Rusya ile denizde karşı karşıya gelmeye hazır olduğuna ilişkin bir sinyal vermemiştir. Ancak Stoltenberg, "Rusya'ya Ukrayna limanlarına erişim sağlaması ve Azov Denizi ile Kerç Boğazı'nda Ukrayna gemilerine seyrüsefer özgürlüğü tanınması konusunda çağrıda bulunuyoruz" demiştir.

- *Ukrayna yedek askerleri topluyor...* Ukrayna Genelkurmay Başkanlığı, yedek asker toplama çalışmalarının başladığını belirtti. Ordunun Facebook'tan yaptığı açıklamada, "İlk sıra yedek askerlerin toplanması 20 gün sürecek" dedi. Ayrıca Herson ve Zaporozje bölgelerindeki poligonlarda 10 günlük tatbikatların yapılması planlanıyor. Tüm askerlerin Katolik Noel öncesinde evine dönerek bayramı aileleriyle birlikte kutlayabileceği kaydedildi. Yedekleri toplama kararı, Lugansk ve Donetsk dahil ülkenin bazı bölgelerde sıkıyönetimin uygulanmasıyla ilgili alındı.

- *Ukrayna limanları kısmen açıldı...* Ukrayna Ulaştırma ve Altyapı Bakanı, Rusya'nın Azak Denizi'ndeki Ukrayna deniz limanlarını kısmen açtığını duyurdu.

AB – AVRUPA

- *Macron sarı yelekli isyanına vereceği cevabı hazırladı...* Fransa'da hafta sonu düzenlenen üçüncü Sarı Yelekliler eyleminde yaşanan şiddet olaylarının ardından, hükümet krizden çıkış için çözüm arayışına girdi. Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, Başbakan Edouard Philippe'e muhalefet liderleri ve Sarı Yelekliler'in temsilcileriyle görüşme görevi verirken, kendisi de perde arkasından krizi yönetmek için çalıştı. Macron, muhalefet liderleriyle yapılan görüşmelerin ardından, Elysee Sarayı'nda Başbakan Philippe, maliye ve bütçe bakanlarıyla toplanarak, akaryakıt vergilerine isyan eden halka verilecek yanıtı belirledi. Macron, şiddet olaylarında görev yapan çevik kuvvet ekiplerine teşekkür etmek için öğle yemeğini Paris'in 20'inci bölgesinde görev yapan çevik kuvvet polisleriyle yedi. Macron, burada çevik kuvvet birimlerine, ek istisnai prim ödeneceğini, bunun için İçişleri Bakanlığı'na talimat verdiğini duyurdu. Paris Belediye Başkanı Anne Hidalgo, Cumartesi yaşanan şiddet olaylarının kentte 3 ila 4 milyon Euro civarında zarara yol açtığını söyledi. Başbakan Philippe, Çarşamba günü meclis, Perşembe günü de senatoda konunun tartışılacağını duyurdu. Hükümetin eylemlere yanıt olarak sunacağı çözüm önerilerini parlamentonun iki kanadıyla yapılacak toplantılar öncesi açıklaması bekleniyor.

- *Fransa zamları geri aldı...* Fransa Başbakanı, akaryakıtta getirilen vergi zamlarını geri çektiklerini duyurdu.

YUNANİSTAN-KIBRIS

- *Yunan Deniz Kuvvetlerinin gemi projeleri...* Yunan pronews internet sitesinde yer alan bir haberde, " güvenilir kaynaklardan alınan bilgilere göre Deniz Kuvvetleri'nin gemi ihtiyacı

kapsamında yeni gelişmelerin çok hızlı bir şekilde ilerlediği, bu kapsamda Deniz Kuvvetleri tarafından ABD'ye 2 adet kullanılmış Arleigh Burke Sınıfı muhribin 2020 yılından sonra Yunanistan'a verilmesi konusunda bir RFI talebinin iletildiği, ayrıca deniz kuvvetleri yetkililerinin siyasi üst düzey yetkililerden bir buçuk milyar avroluk Belhara firkateynleri alımı, Meko 200 Sınıfı firkateynlerin modernizasyonu ve 214 sınıfı denizaltıların torpido projelerinin bir an önce gerçekleştirilmesini istedikleri, Belhara sınıfı firkateynler için 2019 yılında sözleşme imzalanırsa bile bahse konu gemilerin en erken 2024 yılında Yunan deniz kuvvetleri envanterine gireceği, Deniz Kuvvetleri'ni düşündüren bir başka konunun ise eskiyen AB-212 DSH helikopterlerinin yerine yeni helikopterlerin alınması konusunda ödenek bulunması olduğu" ifadeleri yer almıştır.

- **Çıpras'ın Moskova ziyaretinin amacı ilişkileri canlandırmak...** Yunanistan Başbakanı Aleksis Çıpras, Moskova ziyareti ve Rus-Yunan karma komisyonu toplantısının amacının, iki ülke arasındaki ilişkileri tamamen canlandırmak olduğu belirtti. Çıpras, 7 Aralık'ta Rusya'yı ziyaret edecek. Daha öncesinde, 5-6 Aralık'ta, Moskova'da karma ekonomik, sanayi ve bilimsel teknik işbirliği komisyonunun toplantısı düzenlenecek. Yunanistan Dışişleri Bakan Yardımcısı Yorgos Katrungalos, bugünkü basın brifinginde, "Bizim amacımız, son zamanlar sınavlardan geçen ikili ilişkileri canlandırmak ve tüm açık konuların açık bir şekilde tartışılması" dedi.

ABD

- **ABD Avrupa'nın İran'a yaptırım uygulamasını istedi...** ABD yönetimi, Avrupa'yı balistik füze programından dolayı İran'a sert yeni yaptırımlar getirmeye çağırdı. Beyaz Saray yönetimi bu çağrıyı, Dışişleri Bakanı Mike Pompeo'nun NATO toplantısı için gittiği Brüksel'de bu hafta Avrupalı yetkililerle yapacağı görüşmelerin hemen öncesinde ve ABD'yle diğer bazı ülkelerin İran'ın hafta sonunda yaptığı füze denemesini kınamasının ertesinde yaptı.

- **ABD'ye göre İran'ın füze programı savunma amaçlı değil...** Amerika'nın İran özel temsilcisi Brian Hook, İran'ın füze programının savunma amaçlı olduğu iddiasını reddetti. Hook, İran'ın devam eden füze geliştirme ve deneme faaliyetlerinin bölgeye ve bölge dışına tehdit oluşturduğunu ve BM Güvenlik Konseyi'nin taleplerini ihlal ettiğini belirtti. Hook, Amerika'nın füze yaptırımları konusunda Avrupalılarla yaptığı görüşmelerde ilerleme kaydedildiğini söyledi. Görüşmeler, İran'ın programıyla bağlantılı şirketler ve kişilerin kara listeye alınmasına odaklanıyor. Hook, "Bu vahim ve giderek artan bir tehdit. Sadece Avrupa değil tüm ülkeler, İran'ın füze programını hedef alman için ellerinden gelen her şeyi yapmalı" diye konuştu. Pompeo da İran'ın orta menzilli balistik füze denemesinin ardından Cumartesi günü yaptığı açıklamada, "Caydırıcılığı yeniden tesis edemezsek bölgede gerilimin tırmanması riskini biriktirmiş oluyoruz" şeklinde uyarıda bulunmuştu.

- **CIA Başkanı Haspel, Kaşıkçı cinayetiyle ilgili Senato'ya bilgilendirme yapacak...** CIA Başkanı Gina Haspel'in bugün ABD Senatosu'nda düzenlenecek olan kapalı oturumda 2 Ekim'de Suudi Arabistan'ın İstanbul Başkonsolosluğu'nda öldürülen gazeteci Cemal Kaşıkçı cinayetiyle ilgili bilgi vermesi bekleniyor. Geçen hafta içerisinde ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo ve Savunma Bakanı James Mattis de kapalı oturumda Kaşıkçı cinayetiyle ilgili bilgi vermişti. Teyamüllerin aksine Haspel'in bu oturuma katılmaması bazı senatörlerin tepkisini çekmişti.

- *ABD’li senatörden Trump yönetimine Prens Selman eleştirisi...* ABD'nin Güney Carolina Senatörü Cumhuriyetçi Lindsey Graham, Suudi Arabistan üzerine kaleme aldığı makalede "Suudi rejiminin Cemal Kaşıkçı cinayeti, Yemen'deki sorumsuz askeri operasyonu, Katar'a yönelik ambargosu ve Lübnan Başbakanı'nı görevden alma çabası akla ziyan kibrini ve uluslararası normları hiçe saydığını gösteriyor." ifadelerini kullandı. Graham, Amerikan Wall Street Journal gazetesinde yayımlanan "Kongre Suudlara karşı tavrını sertleştiriyor" başlıklı makalesinde Suudi Arabistan Veliht Prensi Muhammed bin Selman'a yüklendi ve şu değerlendirmeyi yaptı: "Suudi rejiminin Cemal Kaşıkçı cinayeti, Yemen'deki sorumsuz askeri operasyonu, Katar'a yönelik ambargosu ve Lübnan Başbakanı'nı görevden alma çabası akla ziyan kibrini ve uluslararası normları hiçe saydığını gösteriyor. Bu faaliyetleri Veliht Prens Muhammed bin Selman'ın Suudi Arabistan'ını Orta Doğu'da istikrar kaynağı yapıyorsa istikrarsızlaştırıcı davranış nasıl olur merak ediyorum."

- *Trump: ABD, bu yıl (silahlanma yarışına) 716 milyar dolar harcadı; çılgınlık...* G20'de Çin'den ithal Amerikan otomobillerine yüzde 40 gümrük vergisini kaldırma sözü alan Trump, "Şi ile sıradışı bir görüşme gerçekleştirdim. Çin'le ilişkiler ileriye doğru büyük atılım yaptı" dedi. Trump, gelecekte bir zaman ABD-Çin-Rusya arasında silahsızlanma görüşmeleri önerdi. Trump, bir yandan körüklediği silahlanma yarışına diğer yandan karşı çıkıp ABD-Çin-Rusya arasında görüşmeler yürütülmesini önerdi: "Eminim gelecekte bir vakit Başkan Şi ile ben, Rusya Devlet Başkanı Putin'le de birlikte, büyük ve kontrol edilemez silahlanma yarışına dönüşmüş şeyi manalı şekilde nasıl durdururuz diye görüşmeye başlayacağız. ABD bu yıl 716 milyar dolar harcadı. Delilik!"

- *Mattis'ten Hindistan'ın S-400 alımına 'kaçamak' yanıt...* ABD Savunma Bakanı Mattis, Hindistan'ın Rusya'dan S-400 almasına ilişkin, "Hindistan yıllardır aynı. Bağlantısızlar statüsü deniliyor. Rusya'dan çok silah aldılar. Aramızda artan bir stratejik menfaat eşleşmesi söz konusu" ifadelerini kullandı. ABD Kongresinin geçen yıl çıkardığı "Amerika Düşmanlarına Yaptırımla Mücadele Yasası" (CAATSA), Rus savunma ve istihbaratıyla ilişkili kurum ve kuruluşlarla iş yapan üçüncü ülke ve şirketlere de yaptırım uygulanmasını öngörüyor. Hindistan, Rusya'dan S-400 füze savunma sistemi alımının yanı sıra envanterinde Rus yapımı "Mig-21", "Mig-27", "Mig-29" ile "Su-30" tipi savaş uçaklarını bulunduruyor.

RUSYA

- *ABD Fırat'ın doğusunda Kürtlerle tehlikeli oyun peşinde...* Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, ABD'nin Fırat'ın doğusunda Kürtlerle son derece tehlikeli bir oyun oynadığını söyledi. Rus "Rosiya-1" devlet televizyon kanalında önceki akşam Suriye konusuna odaklanan Lavrov, "Washington yönetimi, Suriye'de Fırat nehri doğusunda ve Amerikan askerlerinin ve danışmanlarının bulunduğu daha birkaç bölgede son derece tehlikeli Kürt kartını oynamaya çalışıyor. ABD bunun geçici bir durum olduğunu dile getiriyor. Ancak pratikte yaptığı, Suriye toprakları içinde devlet benzeri bir oluşum kurmak. Bu davranışlar da Suriye konusunda BM Güvenlik Konseyi tarafından kabul edilen ve krizin çözülmesi için yol gösterici olan karara son derece aykırı. Kürtlerin kontrolündeki bölgeye milyonlarca dolar akıtırken, Suriye'nin yeniden yapılandırılmasına tek kuruş vermeyeceklerini ilan ediyorlar" açıklaması yaptı. Lavrov, "Ümit vaat eden tek çözümü Rusya, Türkiye ve İran'dan oluşan Astana gurubu üretiyor. Batılı koalisyon ise kaosu izlemekle yetiniyor" dedi. Putin ile Erdoğan'ın İdlib konusunu masaya yatırdığını dile getiren Lavrov, "Türkiye sorumluluk bölgesi İdlib'de aktif ve sistematik şekilde çalışmalar yürütüyor. Fakat tampon bölge kurulması hedefinden daha çok uzaktayız. Rusya ve

Türkiye liderleri anlaşmaya sadık kalarak çalışmaya devam kararı aldı. Ayrıca bu bölgelerdeki teröristlerin saldırı düzenlememesi için tedbirler alınması kararlaştırıldı” ifadelerini kullandı.

- **Peskov: İstanbul Dörtlüsü diyalogu devam edecek...** Kremlin Sözcüsü Dmitriy Peskov, İstanbul Dörtlüsü olarak bilinen Suriye çözümü konulu Rusya-Türkiye-Fransa-Almanya formatındaki diyalogun devam edeceğini belirtti. Peskov, basın toplantısında, "G-20 Zirvesi kapsamında da İstanbul Dörtlüsü formatının devam ettirilmesi gerektiği konuşuldu. Bu yüzden şöyle veya böyle bu diyalog devam edecek" dedi.

- **Rus füze uyarı sistemi hatalardan arındırılıyor...** Rus erken uyarı sistemi ile diğer radarların, erken uyarı istasyonları için geliştirilen yeni kontrol yöntemi sayesinde yanlış alarm riskine karşı korunacağı belirtildi. Rus savunma şirketi RTI Systems'ten yapılan açıklamaya göre, "Mints Radyo Teknik Enstitüsü, erken uyarı radarları dahil karmaşık radyo teknik sistemlerine yönelik hızlı ve işlevsel kontrolün sağlanması için yeni yöntem geliştirildi. Yeni algoritmalar gerçek zamanda performanstan ödün vermeden radar istasyonlarının kesintisiz çalışmasını sağlayacak. Bu, arıza tespit ve giderme süresini azaltacak ve ayrıca yanlış alarm riskini önleyecek" dendi.

- **Gazprom'dan Avrupa'ya 200 milyar metreküplük doğalgaz ihracatı hedefi...** Rus enerji şirketi Gazprom'un Başkan Yardımcısı Aleksandr Medvedev, Avrupa'dan 2020'ye kadar ilave doğalgaz sevkiyat talepleri aldıklarını belirterek "Avrupa'ya doğal gaz ihracatımızın bu yıl 200 milyar metreküpü geçmesini bekliyoruz" dedi. Medvedev, başkent Moskova'da düzenlenen bir etkinlikte yaptığı açıklamada, Çin'e doğal gaz ihracatıyla ilgili müzakerelerin devam ettiğini söyledi. Sibirya'nın Gücü adlı boru hattı projesinin batı rotasıyla ilgili görüşmelerin, belirlenen takvim doğrultusunda devam ettiğini anlatan Medvedev, "Çin'e Sibirya'nın Gücü projesinin batı rotasından doğal gaz ihracatıyla ilgili istişareler en yakın sürede başlayacak. Bu konuda gereken irade siyasetin en üst seviyesi tarafından gösterildi" diye konuştu. Avrupa'ya yönelik doğal gaz ihracatında da artış beklendiğine işaret eden Medvedev, "Avrupa'dan 2020'ye kadar ilave doğal gaz sevkiyat talepleri aldık. Avrupa'ya doğal gaz ihracatımızın bu yıl 200 milyar metreküpü geçmesini bekliyoruz." değerlendirmesinde bulundu. Gazprom'un inşasına devam ettiği Sibirya'nın Gücü doğal gaz boru hattı projesinin doğu rotasıyla Çin'in iç pazarına yönelik yıllık 38 milyar metreküplük doğal gaz ihracatı hedefleniyor. Projede "batı rotası" olarak adlandırılan boru hattıyla ise Çin'in batısına yıllık 30 milyar metreküplük doğal gaz ihracı planlanıyor. Gazprom geçen yıl Avrupa'ya 194.4 milyar metreküp doğal gaz ihraç etmişti.

ASYA-PASİFİK

- **Trump Pakistan'dan yardım istedi iddiası...** Pakistanlı yetkililer, Başkan Donald Trump'ın Pakistan Başbakanı İmran Han'a mektup göndererek, Afganistan'da 17 yıldır süren savaşı sona erdirmek için Taleban'ı müzakere masasına getirmede İslamabad'ın işbirliğini talep ettiğini bildirdi. Bu gelişmenin, Washington'la İslamabad arasındaki gerilimin yatıştırılmasına katkı sağlayabileceği yorumları yapılıyor. Trump'ın geçen ay Pakistan'ı, milyarlarca dolar Amerikan yardımı almasına rağmen eski El Kaide lideri Usame Bin Ladin'i barındırmakla suçlamasının ardından ilişkiler gerilmişti.

TÜRKİYE - TÜRK DÜNYASI

- *Japonya, Sinop nükleer santralinden vazgeçiyor...* Japon Nikkei gazetesi, Japonya'nın Türkiye'de nükleer enerji santrali kurma projesinden vazgeçmeye hazırlandığını yazdı. Reuters'in aktardığı habere göre, Japonya'nın liderliğinde kamu ve özel kurumların oluşturduğu bir konsorsiyum tarafından üstlenilen projenin maliyetinin ilk tahminlerin iki katına çıkarak yaklaşık 5 trilyon yene (44 milyar dolar) yükseldiği bildirildi. Bu durum, projenin birincil müteahhidi olan Mitsubishi Heavy Industries ve diğer ortaklarının projeyi sürdürmesini güçleştiriyor. Nikkei, maliyet artışının temel nedenlerinin 2011 yılında Japonya'daki Fukushima Daichi nükleer santralinde meydana gelen nükleer kazanın ardından daha yüksek standartlarda güvenlik önlemleri mecburiyeti ve Türk Lirası'nda yaşanan değer kaybı olduğunu yazdı. Japon-Fransız konsorsiyumu Türkiye'nin ikinci nükleer santralini Sinop'a yapmak için anlaşmıştı. Proje, Japonya'nın altyapı ihracı alanında model gördüğü bir girişim olarak görülüyordu.

- *Londra'daki adalet müşaviri inceleme başlatıldı...* Türkiye'nin Londra Büyükelçiliği'nde Adalet Bakanlığı'na bağlı olarak "adalet müşaviri" olarak görev yapan Abdullah Murat, Akın İpek davasıyla ilgili sunduğu yazdı nedeniyle Ankara'ya çağrıldı ve hakkında inceleme başlatıldı. 2016 yılındaki darbe girişimini planlamakla suçlanan FETÖ'ye karşı yürütülen yargı süreçleri kapsamında, OHAL döneminde kapatılan Matbaacılık ve İpek Medya Grubu'nun sahibi Akın İpek'in İngiltere'den iadesi talep ediliyordu. Ancak Londra Westminster Mahkemesi, İpek'le birlikte FETÖ bağları olduğu gerekçesiyle suçlanan Talip Büyük, Ali Çelik ve Mustafa Yeşil'in iade edilme talebini 28 Kasım'da reddetti. Bu kararın ardından Adalet Bakanlığı'nın İngiltere'deki mahkemeye sunduğu belirtilen resmi yazıda, Türkiye'deki darbe süreciyle ilgili davalar hakkında olumsuz bir tablo çizildiği kamuoyuna yansdı. Yazıyı kaleme aldığı iddia edilen Londra Büyükelçiliği Adalet Müşaviri eleştirilere hedef oldu. Adalet Bakanlığı'ndan bugün yapılan yazılı açıklamayla Londra Adalet Müşavirininin Ankara'ya çağrıldığı ve 30 Kasım itibariyle hakkında inceleme başlatıldığı bildirildi.

- *Buldan dahil 10 HDP milletvekili TBMM'de açlık grevi yapacak...* Halkların Demokratik Partisi (HDP)'nin eş genel başkan Pervin Buldan 10 milletvekili, yarından itibaren iki gün boyunca TBMM'de açlık grevi yapacak. Eylemin amacı, 31 Ocak'tan beri tutuklu bulunan ve 8 Kasım'da "süresiz" açlık grevine başlayan, bu dönemin tek tutuklu vekili HDP Hakkari Milletvekili Leyla Güven'e destek vermek. Leyla Güven, 24 Haziran seçimlerinde cezaevinde milletvekili seçilmiş, PKK lideri Abdullah Öcalan üzerindeki tecridi protesto etmek için geçen ay açlık grevine başlamıştı.

- *Cumhurbaşkanlığı kurullarının görev tanımlarında değişiklik yapılacak...* Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'yle oluşturulan ve toplam 72 kişiden oluşan 9 kurulun 1 No.lu Kararname'de yazan görev tanımları, 'bakanlıkların yetki alanı'na girdiği gerekçesiyle sorun oldu. Kurulların görevlerinin yeniden tanımlanması ve bakanlıklara müdahale olarak anlaşılan tanımların ayıklanması planlanıyor.

- *AB vizesine zam geliyor...* Avrupa Birliği Komisyonu'nun martta yaptığı vizelere yönelik kapsamlı değişiklik önerilerine Avrupa Parlamentosu'nun (AP) ilgili komitesinden onay çıktı. Buna göre kısa süreli AB vizesinin fiyatı 60 Euro'dan 80 Euro'ya yükselecek. AB vatandaşlarının aile üyeleri, öğrenciler, araştırmacılar ve 12 yaşın altındaki çocuklardan bu ücret alınmayacak. Vize başvurusu 9 ay öncesinden yapılabilecek. Kuralları ihlal etmeyen ve

sıklıkla AB'ye seyahat edenler için çok girişli vize uygulaması yaygınlaştırılacak. Sanatçı ve profesyonel sporculara ek kolaylıklar sağlanacak. Bazı başvuru sahiplerinin başvuruyu bizzat yapmasına gerek kalmayacak ve vize başvurusuna ilişkin karar süreci kısaltacak. Ayrıca seyahat dönemine ilişkin sağlık sigortası talep edilmeyecek. Bu değişikliklerin AP Genel Kurulu'nun onayını da alması gerekiyor.

- *2008 başında aylık 441 dolar olan net asgari ücret 2018'de 302 dolara düştü. Türkiye ucuz iş gücü cennetine dönüşüyor...* DİSK-AR'ın raporuna göre Türkiye, enflasyon karşısında eriyen asgari ücretle dolar bazında ucuz iş gücü olma yolunda ilerliyor. Buna göre; Asgari ücret döviz karşısında ciddi düzeyde eridi. 2008 başında aylık 441 dolar olan net asgari ücret 2018 yılında 302 dolara düştü. Asgari ücretin işverene maliyeti de dolar cinsinden geriledi. 2008 yılı başında 636 dolar olan asgari ücretin işverene maliyeti 2018 Aralık ayı itibarıyla 448 dolara geriledi. Asgari ücretin dolar karşısında yaşadığı kayıp, Türkiye'de iş gücü maliyetini dolar cinsinden düşürdü. Bu yıl bizde brüt asgari ücret 383 dolara gerilerken, Çin'de 306 dolara yükseldi. 2016'da iki ülke arasında 185 dolar fark varken, bu yıl 77 dolara geriledi. Türkiye, Avrupa Birliği ülkeleri ile karşılaştırıldığında en yoğun asgari ücretli çalışanın bulunduğu ülke. Eurostat verilerine göre, bu oran Türkiye'de yüzde 43 civarında. Bu oranla ilk sırada olan Türkiye'yi Slovenya yüzde 19.1, Romanya yüzde 15.7, Portekiz yüzde 13, Polonya yüzde 11.7 ile takip ediyor. İspanya'da bu oran yüzde 1 iken, Belçika yüzde 0.4 ile en düşük asgari ücretli oranının bulunduğu ülke konumunda.

KÜRESEL

- *BM'den iklim değişikliğine karşı tedbir çağrısı...* Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreteri Antonio Guterres, dünya liderlerine küresel ısınma tehdidini ciddiye almaları ve hava sıcaklıklarında felaket boyutunda artışı önlemek için cesur adımlar atmaları çağrısında bulundu. Polonya'nın Katowice kentinde düzenlenen BM İklim Konferansı'nın açılışında konuşan Guterres, iklim değişikliğini dünyanın bugün karşı karşıya olduğu "başlı başına en ciddi sorun" olarak niteledi. Guterres, sera gazı emisyonlarından en sorumlu olanlar başta olmak üzere ülkeleri Paris iklim anlaşmasının hedeflerini yerine getirmek için yeterli çaba ortaya koymamakla eleştirdi.

TERÖRLE MÜCADELE

- Irak kuzeyi Sinat-Haftanin ve Metina bölgelerine 02-03 Aralık 2018'de düzenlenen hava harekâtları neticesinde terör örgütüne ait mağara ve sığınaklar imha edilmiş, üç bölgelerimize saldırı hazırlığında olan silahlı beş bölücü terörist etkisiz hale getirilmiştir.

- Jandarma Genel Komutanlığınca; terörle mücadele harekâtı kapsamında, 01-30 Kasım tarihleri arasında yurt genelinde yapılan operasyonlar sonucu toplam 48 bölücü terör örgütü mensubu etkisiz hale getirilmiştir.

21. YÜZYIL TÜRKİYE ENSTİTÜSÜ